

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28837>

Özet

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ), **özgüvenin** çeşitli boyutları de?erlendirmek ve özellikle **hiyerarşik ilişkiler** bağlamında bireylerin özgüvenini pekiştirme potansiyellerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir **psikolojik ölçme aracıdır**. Bu ölçek, S. M. Akhondzadeh tarafından 2002 yılında **Bo?aziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde** tamamlanan bir **yüksek lisans tezi** kapsamında tasarlanmıştır. Temel amaç, özgüven düzeylerini belirlemenin yanı sıra, bireylerin sosyal ve profesyonel etkileşimlerdeki yerlerini ve bu ilişkilerin özgüven üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik bir çerçeve sunmaktır.

ÖGPÖ'nün geliştirilmesi, özgüvenin karmaşık yapısı ve özellikle güç dinamiklerinin veya statü farklılıkları bulundu?u sosyal ortamlardaki tezahürlerini daha derinlemesine inceleme ihtiyacından doğmuştur. Ölçek, hem klinik hem de araştırma ortamlarında **özgüven** müdahalelerinin etkinliğini de?erlendirmek ve bireylerin kişisel gelişim süreçlerine katkıda bulunmak için potansiyel bir araç olarak tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Özgüven, psikolojik ölçek, psikometri, de?erlendirme, hiyerarşik ilişkiler, geliştirme.

Yazarlar

S. M. Akhondzadeh

Amaç

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ)'nin temel **amacı**, bireylerin **özgüven** düzeylerini kapsamlı bir şekilde de?erlendirmek ve özellikle **hiyerarşik ilişkiler** içindeki özgüven dinamiklerini anlamaktır. Bu ölçek, bireylerin kendi de?erlerine, yeteneklerine ve başarılarına olan inançları ölçerken, aynı zamanda bu inançların sosyal ve profesyonel hiyerarşilerle nasıl etkileşime girdiğini ortaya koymayı hedefler. Geliştirme sürecinin arkasındaki motivasyon, bireylerin sosyal statü, güç veya otorite farklılıkları bulundu?u ortamlarda özgüvenlerini nasıl sürdürdüklerini veya geliştirdiklerini incelemektir.

Ölçek, akademik araştırmacılara ve uygulayıcılara, **özgüven** gelişimine yönelik müdahalelerin tasarımı ve etkinliğinin de?erlendirilmesi için sağlam bir temel sunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, kurumsal veya eğitimel bağlamlarda bireylerin özgüvenlerini arttırmaya yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunarak, daha sağlıklı ve üretken sosyal etkileşimlerin teşvik edilmesine yardımcı olmayı hedefler.

Yapı

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ), **özgüven** adıyla verilen karmaşık **psikolojik yapı** üzerine odaklanmaktadır. Özgüven, bireyin kendi değerine ve yeteneklerine ilişkin genel değerlendirilmesi olup, düşünce, duygu ve davranışlar etkileyen temel bir kişisel özelliktir. Bu ölçek, özgüvenin yalnızca genel bir seviyesini değil, aynı zamanda bireyin belirli sosyal ve durumsal bağlamlardaki özgüvenini, özellikle de **hiyerarşik ilişkiler** içerisindeki özgüvenini yansıtan bileşenlerini ölçmeyi amaçlar.

ÖGPÖ'nün ölçtüğü yapı, bireyin kendi yetkinliğine (self-efficacy), özsaygısına (self-esteem) ve sosyal özgüvenine (social self-confidence) ilişkin algılarını içerebilir. Ölçeğin geliştirildiği yüksek lisans tezi, hiyerarşik ilişkilerde özgüvenin nasıl pekiştirilebileceği üzerine yoğunlaştığı için, ölçeğin maddeleri muhtemelen bireylerin otorite figürleriyle, astlarıyla veya ehitleriyle olan etkileşimlerinde hissettikleri yeterlilik, kabul ve saygı düzeylerini değerlendirmeye yönelik unsurlar içermektedir. Bu, özgüvenin dinamik ve bağlama duyarlı doğasının ele alma çabasının göstermektedir.

Geçerlik

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ) için **geçerlik** bilgileri, sağlanan kaynakta detaylandırılmamıştır. Ancak, bir **psikolojik ölçek** geliştirme sürecinde geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü ifade eden kritik bir kavramdır. Genellikle, geçerlik çalmaları çeşitli türleri kapsar:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıların tüm önemli yönlerini ne kadar iyi temsil ettiğini değerlendirir.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu inceler. Bu genellikle **faktör analizi** gibi istatistiksel yöntemlerle belirlenir.

Ölçüt Geçerliliği: Ölçek puanlarının, aynı veya benzer yapıyı ölçen başka bir ölçütle (örneğin, bilinen bir özgüven ölçeği) ne kadar ilişkili olduğunu gösterir.

Akhondzadeh'in yüksek lisans tezi kapsamında bu geçerlik türlerinin bir veya daha fazlasının incelenmesi olması muhtemeldir. Ancak mevcut bilgiler ışığında, ölçeğin spesifik geçerlik kanıtları hakkında detaylı bir yorum yapmak mümkün değildir. Ölçeğin daha geniş çapta kullanılması için kapsamlı geçerlik çalmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Güvenirlilik

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ) için **güvenirlilik** bilgileri de sağlanan kaynakta belirtilmemiştir. **Güvenirlilik**, bir ölçme aracının tutarlılık ve kararlılık derecesini ifade eder; yani, aynı koşullar altında tekrarlandığında benzer sonuçlar verme yeteneğidir. **Psikolojik ölçekler**

için yaygın olarak kullanılan güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösterir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, maddelerin aynı yapıyı ölçtüğünü işaret eder.

Test-Tekrar Test Güvenilirliği: Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında ne kadar istikrarlı sonuçlar verdiğini değerlendirir. Bu, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını gösterir.

Paralel Formlar Güvenilirliği: Aynı yapıyı ölçen iki farklı ölçek formunun eşdeğerliğini inceler.

Akhondzadeh'in tezinde, ölçeğin geliştirme aşamasında bu güvenilirlik türlerinden en az birinin (genellikle iç tutarlılık) analiz edilmiş olması beklenir. Ancak, mevcut veriler bu konuda kesin bilgi sunmamaktadır. Ölçeğin güvenilirliğini tam olarak değerlendirmek için daha fazla araştırma ve metodolojik detaylara ihtiyaç vardır.

Faktör Analizi

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ)'nin **geliştirme** aşamasında, ölçeğin **yapı geçerliliğini** ve temel boyutların belirlemek amacıyla **faktör analizi** gibi istatistiksel yöntemlerin kullanılması olması oldukça olasıdır. **Faktör analizi**, çok sayıda değişken arasındaki ilişkileri inceleyerek bu değişkenlerin altında yatan daha az sayıda "faktör" veya "boyut"u ortaya çıkarmayı amaçlayan bir tekniktir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi psikolojik yapıları temsil ettiğini ve ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu anlamak için kritik öneme sahiptir.

ÖGPÖ'nün adından ve amaçlarından yola çıkarak, faktör analizinin **özgüvenin** farklı yönlerini (örneğin, sosyal özgüven, akademik özgüven, kişisel yeterlilik) veya **hiyerarşik ilişkiler** bağlamındaki özgüvenin spesifik alt boyutların ortaya çıkarması olabileceği düşünülebilir. Bu analizler, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve teorik çerçevesiyle uyumunu destekleyen kanıtlar sunar. Ancak, Akhondzadeh'in tezinden doğrudan bir faktör analizi raporu mevcut olmadığı için, ölçeğin faktör yapısı hakkında kesin bilgilere ulaşılamamaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme aşamasında olan bir psikolojik ölçek, kendini raporlama aracı.

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği (örneğin, "Kesinlikle katılmıyorum"dan "Kesinlikle katılıyorum"a kadar değişen yanıt seçenekleri).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yetkinler, özellikle **hiyerarşik ilişkiler** içinde bulunan veya bu tür ilişkileri deneyimleyen bireyler (örneğin, üniversite öğrencileri, çalışanlar).

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri yetkinler.

Popülasyon Detayları: Boğaziçi Üniversitesi'nde yapılan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, ilk örneklemin genellikle üniversite öğrencileri veya İstanbul'da yaşayan yetişkinlerden oluştuğu varsayılabilir.

Test Metodolojisi: Kendi kendine uygulanan anket veya soru formu.

Anahtar Kelimeler

Özgüven, psikolojik ölçme, hiyerarşik yapılar, kişilik psikolojisi, psikolojik değerlendirme, Akhondzadeh.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Bağıl E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yazma Adresi: Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye (tez referansına göre).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ)'nin kullanımı için gerekli **izinler** ve olası **ücretler** hakkında sağlanan kaynakta herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Genellikle, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen ölçeklerin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için yazarın veya ilgili üniversitenin izninin alınması gerekebilir. Ölçeğin ticari amaçlarla kullanımı veya geniş çaplı uygulamalar için yazarla doğrudan iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçeğin **geliştirme yılı**, referans tezinin tamamlandığı yıl olan **2002**'dir.

Referanslar

Akhondzadeh, S. M. (2002). *Enhancement of self-esteem in hierarchical relationships* (Master's thesis). Boğaziçi University Institute of Social Sciences, İstanbul.

Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sağlanan kaynakta Özgüven Pekiştirme Ölçekleri (ÖGPÖ)'ne ait ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için orijinal yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.